

Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség

EGYET ELŐRE

KETTŐT HÁTRA?

Nőpolitika, nemek egyenlősége

a közpolitikában Magyarországon

2010 után

közpolitikai háttéranyag

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Készült 2019-ben, az „Együtt a változásért: innovatív stratégiák és eszközök a V4 országokban a nemek egyenlőségének előmozdítására (Together for Change: Innovating Strategies and Tools to Advocate for Gender Equality in V4 Countries 2018-1-CZ01-KA204-048053)” című pályázat keretében, az Európai Unió Erasmus+ Programjának Key Action 2: Stratégiai Partnerség finanszírozásában.

Koordináló szervezet:
Fórum 50% (Csehország)

Partnerszervezetek:
Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség
(Magyarország)
Možnost Volby (Szlovákia)
Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej
(Lengyelország)

A Magyar Női Érdekvédelési Szövetség régóta foglalkozik közpolitikai ajánlások készítésével, mindig alkalmazkodva az éppen regnáló politikai erő által felvetett kérdésekhez. Összefoglaló könyvben elemeztük a rendszerváltás óta 2013-ig eltelt idő nőpolitikai intézkedéseit s ehhez tematikus ajánlásokat illesztettünk.¹ Korábban köztisztviselőknek készítettünk oktatóanyagot a gender mainstreaming (minden területre kiterjedő horizontális, nemekre érzékeny közpolitikai eszköz) bemutatására.²

Az Európai Női Lobbi magyar tagszervezeteként több európai kampányban részt vettünk: így lobbiztunk a női parlamenti kvótáért, az egységes európai anyasági támogatásért, a prostitúciómentes Európa megteremtéséért az „egyenlőségi modell” által, a nők elleni erőszak leküzdése érdekében az Isztambuli Egyezmény európai uniós ratifikációjáért is .

Az eltelt majdnem tíz évben a nemek egyenlősége kikerült a magyar közpolitika fókuszából, helyére a családpolitika került. Bizonyos területeken (nők elleni erőszak, GYED) történtek olyan előrelépések a női egyenjogúság szempontjából, melyeket több évre visszanyúló kezdeményezések alapoztak meg, az összkép mégis vegyes. Rövid háttéranyagunkban négy területet vizsgálunk kiemelten a női jogok szempontjából: a demokratikus, emberjogi visszarendeződés kérdését, a családpolitikát, a nők elleni erőszak és a prostitúció kérdését.

VISSZARENDEZŐDÉS

Az elmúlt évtizedben politológusok és társadalmi nemek szakértői kutatták az okát a nemek egyenlősége területén tapasztalható visszarendeződésnek, gyakran használt angol szóval: a backlash-nek.³

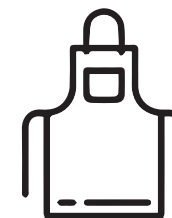
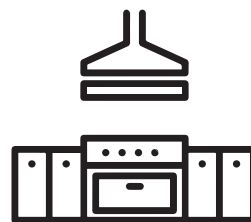
Az elmúlt évtizedben politológusok és társadalmi nemek szakértői kutatták az okát a nemek egyenlősége területén tapasztalható visszarendeződésnek, gyakran használt angol szóval: a backlash-nek. A feminista mozgalmak által befolyásolt progresszív, liberális, emberjogi megközelítésű nőjogi eredményekhez és eszményekhez viszonyított konzervatív visszalépésről van itt szó, részben a retorika, részben állami intézkedések terén, melyet alulról jövő népmozgalmak is támogatnak.⁴

A visszarendeződés hagyományos formája lenne a

vissza a konyhába!

szülj még egy gyereket!

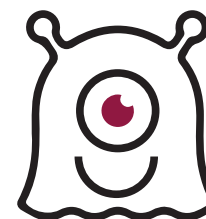
*nagy az asszony köténye,
mindent eltakar!*

elképzelések újjáéledése.

A mostani azonban új ellenségképet is talált magának:

a GENDER-t!

AZ ANGOL "GENDER" SZÓ JELENTÉSE: NEM.

Hogy megkülönböztessük a „sex”-től (a biológiai nemtől), **társadalmi nemnek** szoktuk fordítani.

• • • • • **Az egzisztencialista
Simone de Beauvoir**

Hagyományos használatban az eltérő kromoszómák, a külső és belső nemi szervek, és hormonok által meghatározott nemünkre ráakadó időben és térben változó szocializációs elvárásokat, a nők és férfiak közötti időben és térben változó hatalmi hierarchiát jelenti.

Ahogy Simone de Beauvoir feminista Bibliaként használt alapművében, a Második nemben a neveltetés és elvárások hatásáról írja: „Az ember nem születik nőnek, hanem azzá válik”.⁵ Szerinte a társadalmi nem (gender) megkonstruált.

A nyugati bölcsészet, és társadalomtudományi karon a feminizmus második hulláma által indított „nőtudományok” helyét a 90-es években átvette a „társadalmi nemek tudománya” („women’s studies”-ből „gender studies” lett), mely, részben a posztmodern analízis segítségével már a férfiakat és a férfiasságot, illetve a különböző szexuális orientációkat is vizsgálta. A statisztikatudományban és a politikában a gender általában vagy egyszerűen csak „nőt” jelent (pl: gender budgeting-a nők szempontjaira is érzékeny költségvetés készítés), vagy „nőt és férfit” (pl. gender equality-a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség), vagy olyan vizsgálódást, ami figyelembe veszi azt, hogy a vizsgálat tárgya nő-e vagy férfi (gender dimensions of security policy - a biztonságpolitika nemekre érzékeny vizsgálata).⁶

• • • • •
Judith Butler

A társadalmi nemek tudományára nagy hatással volt Judith Butler⁷ amerikai feminista filozófus, aki a melegség kutatását összevonta a társadalmi nemekével (s megalkotta a nemi és szexuális határokat elmosó „queer elméletet”), és a „gender” szó két évtized alatt felvette a fiatalok körében ma már leggyakrabban használt „identitás” jelentést.⁸ Butler szerint tehát nemcsak a társadalmi nem, de a biológiai is megkonstruált.

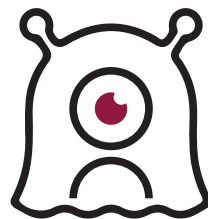
ADOTT TEHÁT EGY SZÓ,

aminek nincs igazi magyar megfelelője,
ezért általában angolul mondjuk ki,

aminek a jelentése
meglehetősen sokrétű,

s ki ezt, ki azt érti alatta,
még a szakértők között is.⁹

NEM CSODA, HA FÉLREÉRTIK!*

* A „queer” -angol, változó jelentései: furcsa, aberrált, homoszexuális, biszexuális,
„tudatosan nemeken túli”- szóról kétszer ennyit írhatnánk, de nem tesszük ...

Az első kritikus hangok egyházi körökből érkeztek, Gabriele Kubly, német katolikus szociológus használta először a „gender ideológia” kifejezést, s a feminizmust, az abortuszhoz való jogot, a melegjogokat, a queer elméletet és a transz emberek mozgalmát egy kalap alá vonta olyan más jelenségekkel, mint pl. az eutanázia. Ő mindezekben egy összefüggő elméletet látott kibontakozni, melynek célja az isteni rend, a férfi-nő, a család eltörlése a Halál nevében az új „gender-ember” megteremtésével, aki maga dönti el, hogy férfi vagy nő akar-e lenni, leszbikus, meleg, hetero-, bi- vagy transzszexuális. Szerinte ez az „ideológia” lopva beszüremkedett az Európai Unió szervezeteibe, és számos országban az állami intézményekbe (itt feltehetőleg a gender mainstreaming-re gondol, aminek azonban nincs köze az általa valójában támadott genderqueer elmélethez). , egyetemekre és más képzési központokba, sőt az iskolákba és óvodákba is. Nagyon sokan az ő értelmezésében találtak először a „gender” szóval és a nők elleni erőszak ellen fellépő nőmozgalmakkal.¹⁰

Nemcsak a katolikus hívők, de az orosz és román ortodox hívők egy része is ebben az értelmezésben ismerte meg a társadalmi nem fogalmát, s mostanra egyik elsődleges céljuk az un. Isztambuli Egyezmény törvénybe iktatásának megakadályozása lett (lásd erről később). A mozgalom politikai követelésekkel is előlépett, így a melegházasság jogi elfogadásának és az abortusz legalizálásának megakadályozásáért, az iskolai szexuális felvilágosítás ellen, az anyakönyvi kivonatokban az anya és apa szavak szülő 1-re és szülő 2-re való felcserélése (mely szintén a melegmozgalom hatására merült fel) és a melegek általi örökbefogadás ellen. A vészharangot kongatók mögé hamarosan a retorikájukban a családot védelmező utcai mozgalmak álltak. Franciaországban a La Manif Pour Tous (Tüntit mindenkinek) mozgalom 2012-ben szervezett tömegtüntetéseket a heteroszexuális család megvédésére az akkor előterjesztett melegházassági törvénytervezet ellen (melyet egy évvel később elfogadtak). Horvátországban 2013-ban az U ime obitelji (A család nevében) szervezet gyűjtött 700 000 aláírást szintén a melegházasság ellen, amiért népszavazást is tartottak, ahol elutasították az egyneműek közötti házasság alkotmányos lehetőségét (egy évvel később bevezették az Élettársi Törvényt, mely a meleg pároknak is a házassokkal megegyező jogokat ad az örökbefogadás kivételével, hasonlóan a magyar bejegyzett élettársi kapcsolathoz). Szlovákiában szinte ugyanez játszódott le, az Aliancia za rodinu, AZR (Szövetség a családeért) 400 000 aláírást gyűjtött annak érdekében, hogy tartsanak népszavazást a melegházasság kérdésében, melyre 2015-ben került sor, de az alacsony részvétel miatt érvénytelen lett.

Oroszországban 2013-ban vezették be a „homoszexuális propaganda” elleni törvényt, elméletileg a kiskorúak védelméért, így például Meleg Büszkeség napi felvonulásra nem lehet gyereket vinni börtönbüntetés terhe mellett. 2014-ben Lengyelországban püspöki körlevelet olvastattak fel a katolikus templomokban, melyben a „gender ideológiát” a szexualitás uralmával, a pedofiliával és az önkielégítés tanításával hozták összefüggésbe. Mivel összefüggő „ideológiáról” beszélnek, logikus következmény a társadalmi nemeket oktató tanszékek, kutatók és az ő eredményeit is felhasználó női civil szervezetek elleni fellépés az „ideológia” terjedésének megakadályozására.

1 a szélsőjobboldali, nacionalista erők és az egyházak neokonzervatív ellenforradalma

2 az átlagember viszolygása a globalizált, modern, elidegenedett világtól

3 Putyin és/vagy az amerikai fundamentalista evangélikus keresztény csoportok által pénzelt világ összeesküvés Európa és a felvilágosodás eredményeinek meggyengítésére

A „GENDER IDEOLÓGIA” ELLENI MOZGALMAKAT ELEMZŐK KÜLÖNBÖZŐKÉPPEN ÉRTELMEZIK

4 egy olyan szimbolikus kapocs, „kötőanyag”, ami különböző politikai gondolatok egybeforrasztására alkalmas¹¹

5 a hagyományos jobb és baloldali megosztás helyett ma „életmódok”, „identitások” kultúrharcaát látjuk, ennek része a „gender-antigender” ellentét is

MAGYARORSZÁGON IS MEGJELENT

A „GENDER IDEOLÓGIA” ELLENI MOZGALOM, ÉS RÉSZBEN ÁLLAMI SZINTRE EMELKEDETT.

ENNEK ÁLLOMÁSAI:

⋮

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának szövegéből kikerült a csupán egy évvel korábban beleírt „a nemi sztereotípiák erősítésének tudatos kerülése”, és e mondata úgy változott meg, hogy az óvoda *„nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.”* **2010**

A 2010 elején elfogadott Nemek Egyenlősége Stratégia elhanyagolása, a törvény elő- készítésben résztvevő Társadalmi Nemek Egyenlősége Tanács megszüntetése (2012 óta az ENSZ jelentésmechanizmus miatt létrejött Emberjogi Kerekasztal nőjogi munkacsoportja látja el részben ezt a feladatot). **2010 második fele**

⋮

⋮

A területért felelős minisztérium strukturájának átalakítása (jelenleg a nőkért felelős terület az EMMI Család és Ifjúságpolitikáért felelős helyettes államtitkársághoz tartozik, Novák Katalinhoz, míg a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért 2012 és 2014 között Szalai Piroska miniszteri biztos felelt a Nemzetgazdasági Minisztériumban, utána senki). **2010**

Az Alaptörvény módosítása alapján annak L) cikke védi a házasság intézményét, mint férfi és nő között fennálló önkéntes életközösséget, és „a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját”, a családi kapcsolat alapjaként pedig a házasságot, illetve a szülő-gyermek viszonyt határozza meg. Ez kizárja az egyneműek házasságát. **2012**

⋮

⋮

A gender mainstreaming helyett bevezetik az államigazgatásban és a tantervekben a family mainstreaminget (minden területre kiterjedő horizontális, családközpontúságra érzékeny közpolitikai eszköz). **2011**

MAGYARORSZÁGON IS MEGJELENT A „GENDER IDEOLÓGIA” ELLENI MOZGALOM, ÉS RÉSZBEN ÁLLAMI SZINTRE EMELKEDETT.

ENNEK ÁLLOMÁSAI:

A gender tanszékek magyar akkreditációjának visszavonása (CEU és ELTE mesterkurzusai). **2018** .....

⋮

A 2014-ben aláírt Isztambuli Egyezmény ratifikációjának elodázása, azzal nyíltan szembeszállva 2017-től.

HOGY NE LEGYEN OLYAN EGYSZERŰ...

⋮
Az un. Norvég Civil Alap bizonyos kedvezményezettjeinek állami támadása, melyek között felülreprezentáltak a nőjogi szervezetek (3). **2015, 2016.**

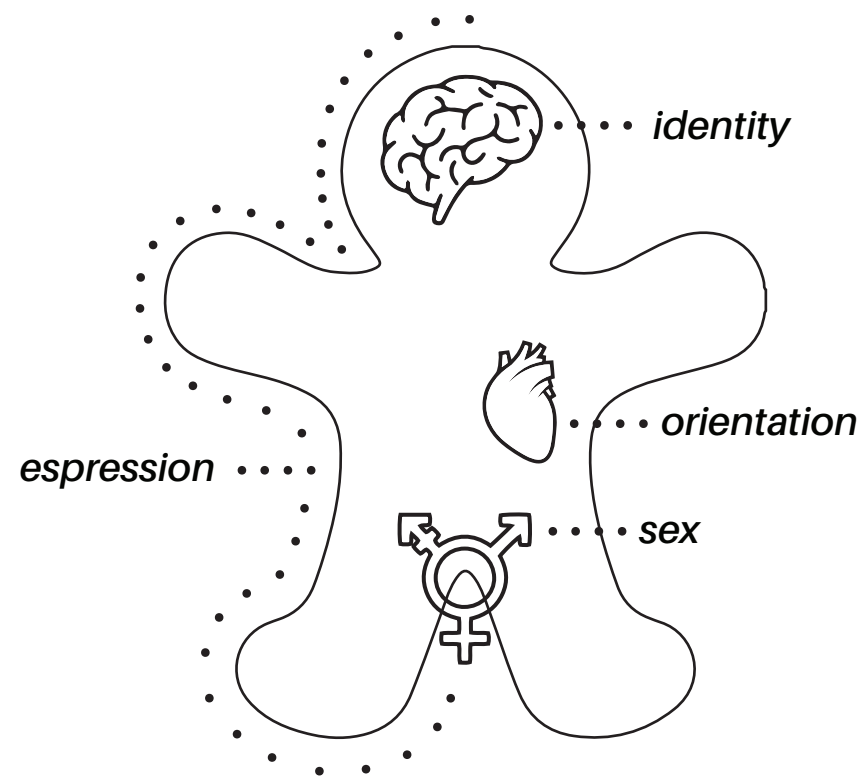

Ez egy nem-semleges mellékhelyiség.

Ha még nem zavartuk össze az Olvasót teljesen, most megtesszük. A „gender ideológia” ellenes támadások gyakran hozzák fel elrettentő példaként a **nem-semleges mellékhelyiségeket**, az indoeurópai nyelvekben létező nemekre utaló névmások helyett semleges névmások (pl svédül „hen”, angolul „they/them”) használatát, a nyelv kifacsarását (vagina szó helyett „elülső lyuk”, anya helyett szülő, nő helyett Frauen * csillaggal, ami nőnek született és transznőt egyaránt jelent stb.) a nemi „diszfóriával” kezelt kiskorú gyerekek tinédzserkori hormonblokkolását és korai nem átalakító műtétét, gender-semleges nevelő svéd óvodákat (ilyen egy darab van Stockholmban), a kamaszok körében rendkívül népszerű „ötvenhat féle” nemi identitást,¹² valamint a „bemondás alapú”, orvosi és pszichiátriai vizsgálat nélküli („Nő/férfi vagyok, mert nőnek/férfinek érzem magam, ezért kérem igazolványom kicserélését és a névváltoztatást”) hivatalos nem-választást.

Mindezeket a queer elmélet inspirálta, és a transzmozgalom egy része által támogatott valós jelenségek, melyek egyre inkább az emberjogi fősodorba kerülnek, főként az angolszász országokban és az EU intézményeiben. Ezek egy része megosztja a feministákat, és a baloldali mozgalmakat is. Progresszív oldalról is éri hát kritika ezeket a jelenségeket a kizárólagos női terek védelmében, a lányok és nők biztonságának megőrzéséért a védett házakban, lánykollégiumokban és börtönökben, a sportoló nők eredményeinek veszélyeztetése miatt, és a leszbikus nők szabad párválasztása illetve a gyermekek egészséges fejlődéshez való joga miatt. Ha a nemünk szabadon választható meg, csupán belső, inherens érzésünk alapján (szabad identitásválasztás), elmosódnak a változásokat közösen kivívni tudó csoportok határai, az identitáspolitika megöli az osztálytudatot. Ha a „nő” szót minden közpolitikai anyagban felváltja a „gender” szó, a nőkre szánt állami és pályázati pénzek igen nagy része végül férfiaknál landolhat. Egyik oldalról a kritikus női hangokat a sértő „TERF” (transz-exklúzív, radikális feminista) bélyeggel hallgattatják el, másik oldalról kibontakozóban van a nők biológiai alapú jogaira való hivatkozás (women’s sex-based rights).¹³ Ezek az ellentétek ráadásul két másik nagy kérdésben is egymásnak feszítik a progresszív oldalt, a prostitúció és a béranyaság kérdésében (legalizáljuk-e, vagy tiltsuk-e be.

THE GENDERBREAD PERSON

CSALÁDPOLITIKA

w **s**

NŐ/NEMEK EGYENLŐSÉGE POLITIKA

Mint a fentiekben bemutatottuk a „gender ideológia,- ellenes nemzetközi mozgalom része a család-és a nő, illetve nemek egyenlősége politika szembeállítása a magyar Orbán kormányok által 2010 után. De lehet-e nem nőbarát a családpolitika, illetve lehet-e sikeres az olyan nőpolitika, mely a családpolitikát elhanyagolja? Míg a nőpolitika a nőre, mint individuumra fókuszál, s az ő egyéni jogi egyenlősége és gazdasági függetlensége a cél-illetve másik oldalról a nő, mint erőforrás aktivizálása a munkaerőpiacon, adott esetben az ő passzíválása ugyanott recesszió idején-, a családpolitika a nőre csak, mint gyermekeket nevelő családban élő közösség-alkotó egységre tekint, erős demográfiai indíttatással, melynek központjában a nemzet/kultúra/etnikum megőrzése áll. Maga a családfogalom is többféleképpen értelmezhető, újabban a heteroszexuális, házasságban élő, középosztálybeli, gyermekes családok vannak a középpontban.¹⁴ Semmilyen családpolitika nem értelmezhető azonban önmagában, hiszen minden társadalmi folyamat összetett, ezért a munkaerőpiaci szabályozás, az oktatás-és egészségügy helyzete, a családok, benne a nők és a gyermekek biztonságának kérdése éppolyan fontos ahhoz, hogy elmondhassuk, jó nőnek lenni a magyar családban. A továbbiakban egymás mellé állítjuk a családpolitikai és a munkaerő-piac intézkedéseket.

2010

- Bajnai kormány alatt 2 évre lecsökkentett GYES újra 3 éves korig jár
- Gyermekek 3 éves koráig, ha a szülő azt kéri, kötelező a közsférában részmunkaidőben alkalmazni őt
- Nők kedvezményes nyugdíjba vonulása csak nőknek
- Bölcsődei férőhelyek növelése (máig)

2011

- Új családi adórendszer, a gyermekjövedelemkorlát nélküli adóalap-csökkentő

2012

- Munka törvénykönyvének változásai (felmondási védelem gyedről a visszatérő anyának már nem jár akkor sem, ha a gyermeke még nincs 3 éves)

- Előzetes tájékoztatás várandósságról a munkáltatónak (Alkotmánybíróság elvetette)

2013

- Rugalmas Gyed : Gyed és Gyes nem zárja ki egymást új gyermek érkezésekor
- Tanárok óraszámának és munkaidejének megnövelése

2017

- Diplomás gyed egyetemistáknak (egy majd két évig)

2018

- Családok Éve

2019

- Nagyszülői Gyed

- Családpolitikai Akcióterv: CSOK, falusi CSOK10 milliós hitel, 7 személyes autóvásárlási segítség¹⁵

- 400 + óra „rabszolga törvény”

- Köztisztviselő „rabszolga törvény”

Láthatjuk, hogy két ellentétes erő munkálkodik, holott az Orbán kormányok első célkitűzése a családok támogatása és a munkaalapú társadalom megvalósítása volt, valójában nehéz egyszerre anyának és bizonyos állásokban dolgozó nőnek lenni Magyarországon. Komoly elméleti háttérrel megtámogatva (pl. Három Királyfi, Három Királynő mozgalom a kívánt, tervezett gyermekekért, KINCS, Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért) középpontba állítják a gyermeket vállaló kétkeresős teljes családokat, kiemelten támogatják a legalább 3 gyermekes nagycsaládokat. A dolgozó anyák minél előbbi munkába való visszatérését részmunkaidővel és a rugalmas gyed-del segítik. Ezzel egyidőben a nőket, mint munkavállalókat egyre növekvő terheknek rendelik alá, azokban a szférákban, ahol különösen sok nő dolgozik (egészségügy, oktatás, gyermekgondozás, szociális szféra, köztisztviselők) a fizetések megalázóan alacsonyak lehetnek, a munkakörülmények romlanak, az önállóság csökken, a szabadsággal, pihenőidővel egyetemben.

Az apák részvételét nem ösztönzik a családpolitikai elképzelések a gyakorlatban, továbbra is még a szocialista kormány által bevezetett öt munkanap jár az apának a gyermek születése után. A rugalmas gyed apák általi igénybevételénél (mikor a gyed pénzbeli juttatássá válik, hisz teljes munkaidőben és teljes fizetéséért lehet mellette dolgozni, míg más van a gyerekekkel otthon vagy a bölcsődében) kutatók megfigyelték, hogy anyagi megfontolásból előfordul, hogy az apa megy gyedre, míg az anya otthon az ellátásból kiesve gondozza, immár „ingyen” a gyermeket.¹⁶ . . . . .

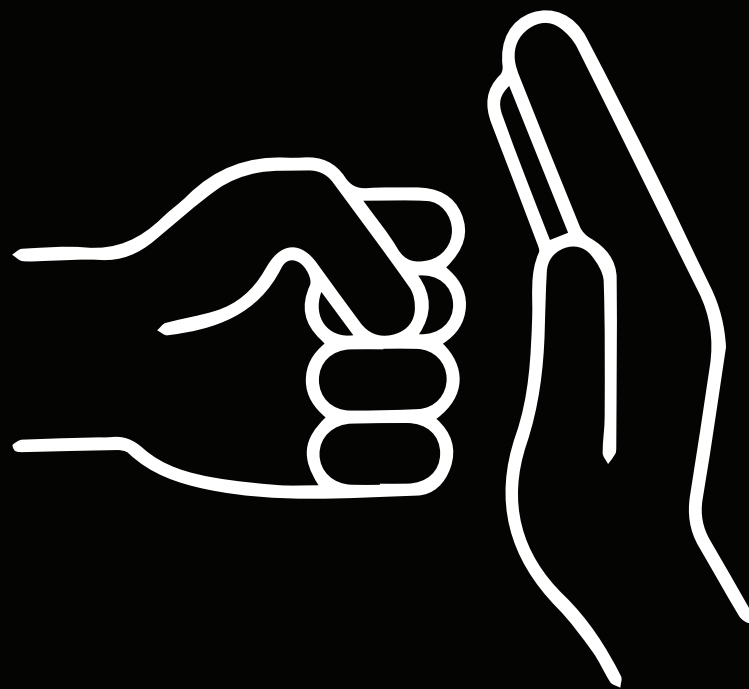

CSALÁDI SZINTEN JÓL JÁRNAK, DE A NŐ KISZOLGÁLTATOTTÁ VÁLIK.

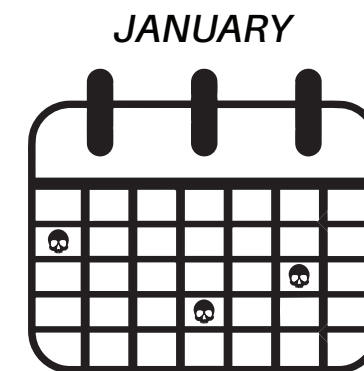
A családpolitika ugyanakkor bőkezűsége ellenére sem nyúlt az univerzális ellátásokhoz (GYES és családi pótlék összeg, melyet 2008 óta nem emeltek!), az ÁFA világviszonylatban is magas, a lakhatási költségek egyre égbeszökőbbek, a hitelek lehetősége nem mindenki számára adott. Bár az ingyenes iskolai étkezés segíti a mélyszegénységben élő gyerekes családokat a hétköznapiakban, mégis nagyon sok gyerek, várandós anya éhezik még mindig.¹⁷

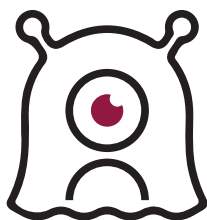
NŐK ELLENI ERŐSZAK

Végül lehet-e családbarát az az ország, ahol a havonta három nő hal meg partnere vagy volt partnere keze által, ahol a bántalmazott nők kisebb az esélye a túlélésre, ahol gyakran elveszíti gyermekét a végeláthatatlan perek során, akit a bántalmazó apának ítélnék, ahol minden vagyonát elvesztheti az életéért folytatott küzdelemben, és az őt védeni hivatott hatóságok nem veszik őt komolyan, vagy egyenesen ellene dolgoznak.¹⁸ Háttéranyagunkban most a hely szűke miatt csak az Európa Tanács Egyezményét a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról, közismert nevén az Isztambuli Egyezményt (IE) vizsgáljuk.¹⁹

a GENDER réme

Az Isztambuli Egyezmény ugyanis szinte keletkezése, vagyis 2011 óta a „gender ideológia” ellenes küzdelmek keresztjében áll, holott valójában egy tizenkét fejezetből álló szakmai protokoll, mely a bántalmazott nőket és gyerekeket hivatott védeni, s a nők elleni erőszak körében megállapít egy sor olyan bűncselekményt is, mint a női nemiszerv csonkítás (FGM), a „becsület nevében” elkövetett nőgyilkosság, fenyegető zaklatás, kényszerházasság, kényszersterilizáció és kényszerabortusz. Az egyezmény részleteit azonban kritikusai ritkán ismerik, ők annak egy kis részére, az Első fejezet 3. cikkelyének c. és d. pontjára, a fogalom meghatározásra koncentrálnak, mely tartalmazza a „gender”^{*} szót (az egyezményt eredetileg angolul fogalmazták meg, a szó minden nyelvben más hivatalos fordítást kapott).

★

A nem hivatalos, civil fordításban:

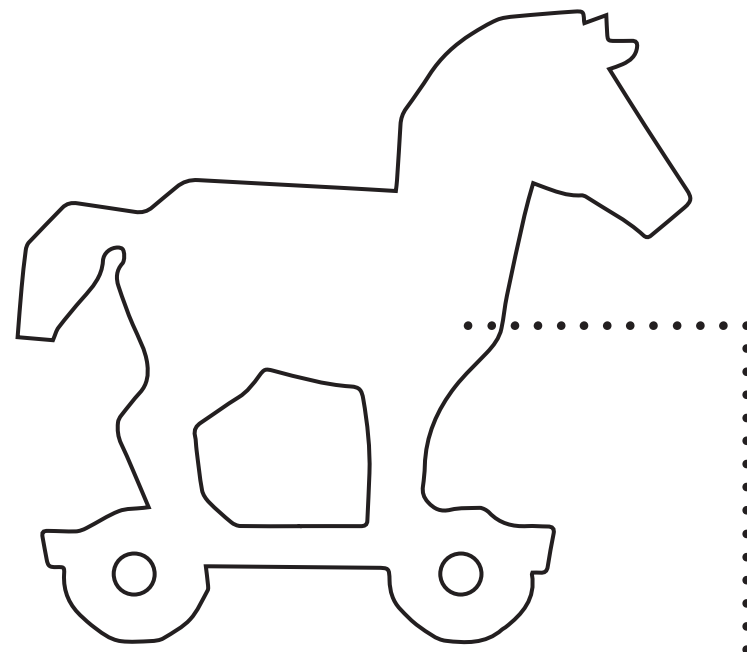
c) „nem” [az eredeti szövegben: gender = társadalmi nem - a szerk.]: azok a társadalmilag kialakult szerepek, viselkedési formák, tevékenységek és jellegzetes tulajdonságok, amelyeket egy adott társadalom a nőkre és a férfiakra nézve megfelelőnek tekint;

d) „nőkkel szembeni nemi alapú erőszak” [gender-based violence against women²⁰]: olyan erőszak, amely egy nő ellen irányul azért, mert nő, vagy amely aránytalanul érinti a nőket;²¹

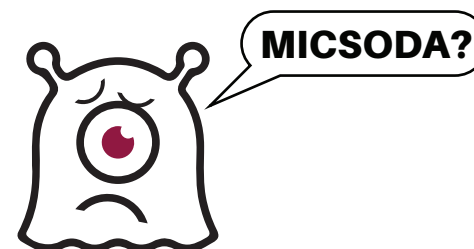

Az ellenzők úgy vélik, az Egyezmény egy olyan trójai faló, mely a „gender ideológia”-t csempészné be ezen nemzetközi dokumentumon keresztül. A szóhasználat pontosan ugyanolyan minden olyan országban, ahol mozgalom indult a ratifikáció megakadályozására, vagy a kilépésre.²² Annak ellenére, hogy maga az egyezmény egyáltalán nem foglalkozik a genderqueer elmélettel, azt terjesztik, hogy kötelezővé kéne tenni a „harmadik nem” bevezetését, és engedélyezni a meglegházasságot. 2018 márciusában 9 ország 333 szervezete (köztük 12 magyarral) követelte petícióban az Európa Tanács főtitkárát, hogy változtassanak az Egyezmény szövegének inkriminált részén, és hagyják ki a „gender” szót.²³ A kilenc ország Málta kivételével mind volt szocialista ország volt a „keleti blokkból”. Mindezzel párhuzamosan több országban változtattak a büntető törvénykönyvön, szigorítottak az ítéleteken, és alakították át úgy a jogrendet, hogy az valójában megfeleljen az IE-nek. Máshol a kormány az IE szellemében cselekvési tervet dolgozott ki a párkapcsolati erőszak megfékezésére. Látható, hogy ahol baloldali vagy liberális kormány volt az IE tárgyalásakor, a csatlakozás és a ratifikáció annak ellenére lezajlott, hogy az országban esetleg komoly mozgalmak léptek fel ellene (pl, Románia, Horvátország), vagyis egyértelműen politikai fegyverré vált az ügy.

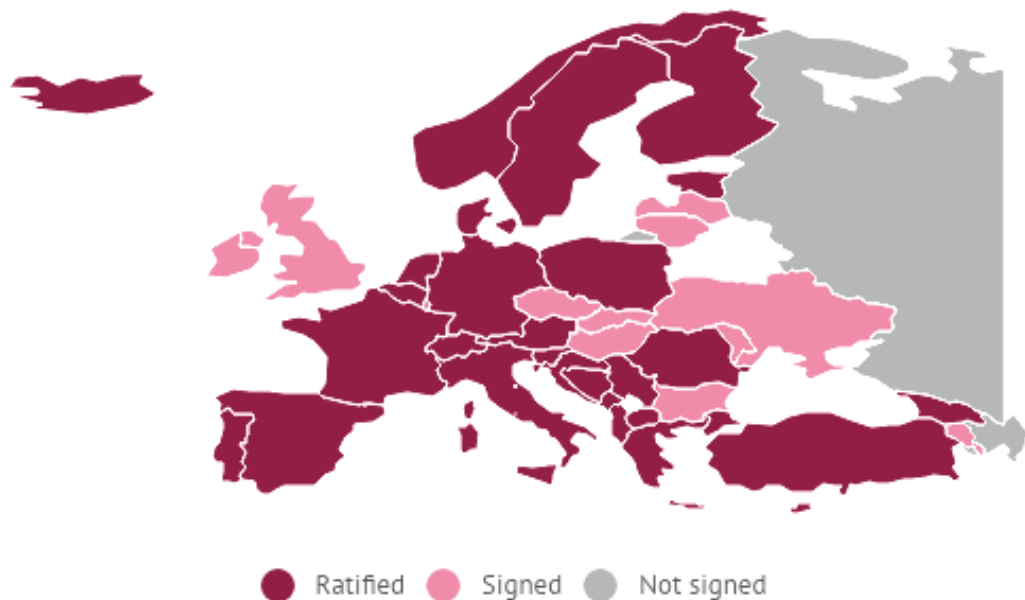
AZ ISZTANBULI EGYEZMÉNY,

A GENDER IDEOLÓGIA TRÓJAI FALOVA

AZ EGYEZMÉNYHEZ A KÖVETKEZŐ ORSZÁGOK CSATLAKOZTAK, ILLETVE TETTÉK AZT SAJÁT JOGRENDJÜK RÉSZÉVE (RATIFIKÁLTÁK):

Érdekes módon a nők elleni erőszokról egyébként 2019 óta saját törvénnyel is rendelkező Egyesült Királyság sem ratifikálta még az IE-t 2012 óta, de itt nem a „gender ideológiától” való félelem játssza a fő szerepet.

SZLOVÁKIA

2019 tavaszán a parlament elfogadott egy határozatot, mellyel felszólította a kormányt, hogy ne ratifikálják az IE-t, sőt, kezdjék el aláírásuk visszavonását.

Ennek lehetőségéről jogi vita bontakozott ki.

A NEM RATIFIKÁLÓ ORSZÁGOK KÖZÜL A KÖVETKEZŐK EMELKEDNEK KI A TRÓJAI FALVAZÁSBAN:

BULGÁRIA

2018 júliusában az Alkotmánybíróság döntése alapján az IE a „gender” szó használata miatt alkotmányellenes.

CSEHORSZÁG

Habár a kormányzat és az apparátus támogatja, a közvélemény és az ellenzéki pártok blokkolják a ratifikációt a parlamentben.

LITVÁNIA, LETTORSZÁG

A ratifikációt politikai okokból késleltetik a „gender” megosztó fogalma miatt.

S MI A HELYZET MAGYARORSZÁGGAL?

A 2013-as csatlakozás óta késik a ratifikáció, holott ellenzéki politikusok és politikusnők, és civil nőszervezetek rendszeresen kérik, követelik azt. 2017-ben váratlanul megjelent az IE szövege társadalmi egyeztetésre, csupán kilenc napot hagyva erre.²⁴ Azóta sincs azonban előrelépés. 2019-ben Varga Judit igazságügy miniszter jelölte meghallgatásán egy ellenzéki képviselő kérdésére adott válasza alapján pontosan az bontakozik ki, amit fent vázoltunk. Ebből idézünk:

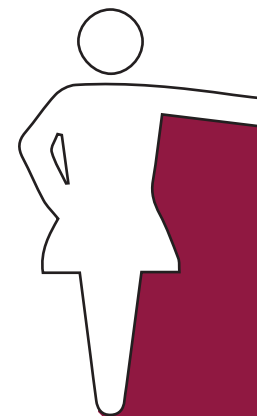
“

....a tettek szintjén a nők helyzete Magyarországon a legjobb állapotban van, nagyon sok családtámogatási rendszer épült fel arra, hogy a nőnek ne kelljen választani a között, hogy család vagy munka. Egyébként a családon belüli erőszak ellen minden büntető és egyéb eszközökkel is fellépünk. Ez az isztambuli egyezmény egy politikai hisztéria , egy politikai kérdés; nem kell összekeverni azzal, hogy egyébként mi történik az országban. Ezért ezt én nagyon fontosnak tartom, hogy mielőtt ahhoz ragaszkodunk, hogy mi van a ratifikációval, először nézzük meg, hogy Magyarországon az áldozatsegítés rendszerén keresztül, a büntetőrendszerünkön keresztül, a szociális és családpolitikai intézkedéseinken keresztül minden védelem adott a nők számára.²⁵

”

Valóban politikai hisztériáról van szó, mi is úgy gondoljuk.

★ A prostituált ógörögül porne (Gr: πόρνη),
mely a pernemi (elad) igéből származik.

A PROSTITÚCIÓ* NÉLKÜLI EURÓPÁÉRT

..... De hogyan ?

Juhász Borbála : GYORSTALPALÓ

Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség -
Európai Női Lobbi (European Women's
Lobby)

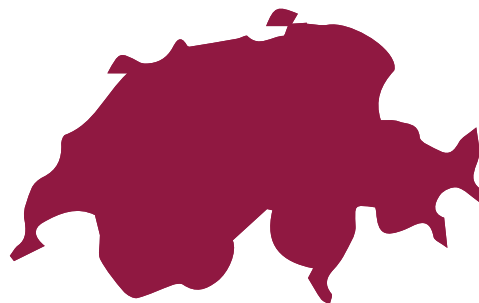
TÖRTÉNT-E ELŐRELEPÉS ITT VAGY NEM?

Elérkeztünk háttéranyagunk utolsó fejezetéhez.

Magyarország még mindig kibocsátó ország, Németország nagy bordélyáiban legtöbb a magyar prostituált, Amzsterdamban van Nyíregyháza utca, a prostitúcióba kerülés átlagos életkora 14 év, különösen veszélyeztetettek a mélyszegénységben élő, a roma, a bántalmazott, és a családon belüli szexuális zaklatást túlélő, valamint a gyermeknevelő intézetekben élő lányok. Szinte semmi sem változott a rendszerváltás, sőt, bizonyos szempontból azóta, hogy Móricz Zsigmond megírta az Árvácskát. Mi egy olyan eszközt mutatunk most be, mely változtathatna ezen.

NÉMETORSZÁG

SVÁJC

HOLLANDIA

Ezekben az országokban
a futtatás szabad.

MI AZ AZ ÉSZAKI MODELL*?

* Egyéb nevei: svéd, kliensbüntető, abolicionista, egyenlőség-alapú

És miért hívják így?

Svéd, mert először 1998-ban Svédország vezette be.

De **nem svéd**, mert azóta a következő országok is hasonló szabályozást vezettek be:

MI AZ AZ ÉSZAKI MODELL*?

*Egyéb nevei: svéd, kliensbüntető, abolicionista, egyenlőség-alapú

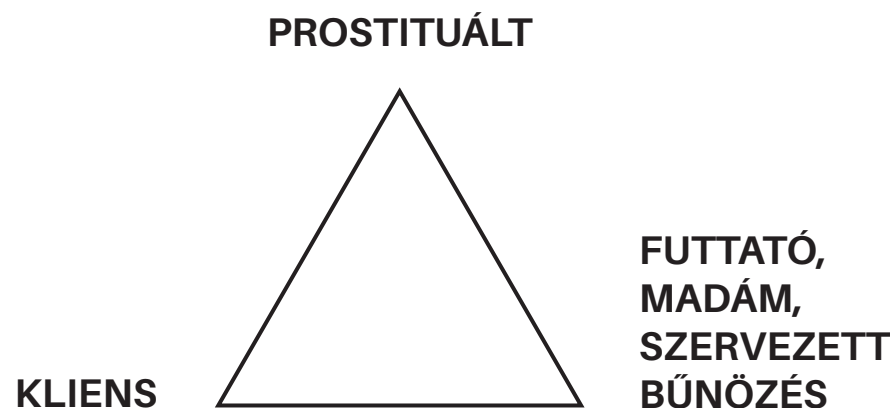
Mindenhol hosszú évek feminista,emberjogi mozgalma és mozgósítása előzte meg a bevezetését, de alapvetően pragmatikus indokok is közrejátszottak a **szexuális kizsákmányolás céljából való emberkereskedelem, a szervezett bűnözés, a korrupció, a piros lámpás negyedekben terjedő erőszak és nőgyilkosságok** letörésére.

Hogy ne legyen egyszerű a dolog, az emberjogi, így a feminista és az LMBTQ mozgalmak (különösen a transzmozgalom) egy (gyakran férfi) része ellenzi a szabályozást, mondván, a prostituált (szexmunkás) szabad akaratából is dönthet úgy, hogy ezzel keresi meg a kenyerét, van, akinek a kirekesztés miatt nincs más választása, a regularizált liberalizáció csökkentené az AIDS-t, növelné a prostituáltak biztonságát, s növelné az állam által beszedett adókat is.

Ezt mind cáfolják az abolicionizmus támogatói, így én is. A szexmunkások szervezeteinek és a szexipar túlélőinek történetei részben eltérnek egymástól.

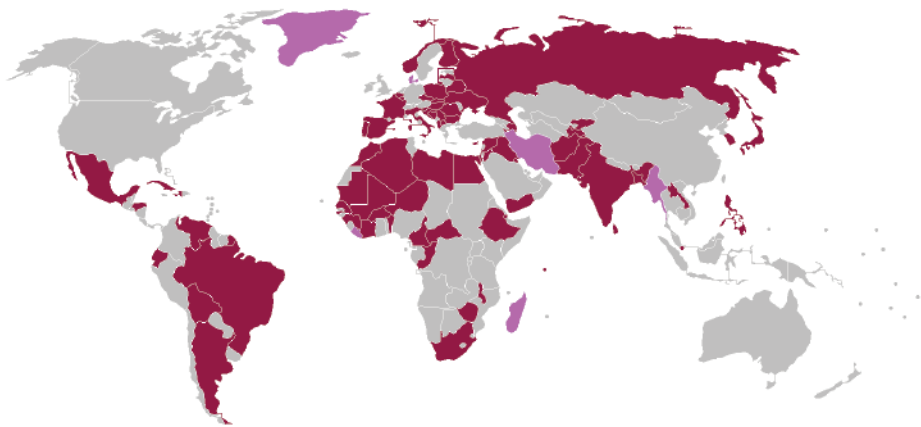
KLIENSBÜNTETŐ,

mert a hagyományos szabályozások a három-szereplős ügyletből csak az első kettőre koncentráltak, holott az egész nem létezne a harmadik, a kereseti oldal nélkül:

A prostituáltakat sok törvény sújtotta a múltban, a prostitúció-bár elterjedt-de gyakran tilos volt etikai és/vagy járványügyi indokkal. Ma Magyarországon a prostitúció szabad, de csak bizonyos területeken („zóna”) működhetnek prostituáltak. Gyakran bírságot kell fizetniük a zónán kívüli felkínálásért, vagy apró-cseprő dolgokért: személtelés pl. Ha nem tudják kifizetni, és a bírságok felhalmozódnak, börtönbe kerülnek.

A New Yorki Egyezmény az Emberkereskedelemről és prostitúcióról (1950) a kerítőket, futtatókat, prostitúciót hirdető, abból hasznot húzó ipart bünteti. Ennek az egyezmények a része Magyarország is 1955 óta. Kötelezi a szerződő felet azon személyek büntetésére, akik részt vesznek más személyek prostitúcióra csábításában, vagy más személyek prostitúciójából hasznot húznak, még akkor is, ha a prostituált ezekbe beleegyeznek. Ezen kívül büntetik azokat a személyeket is, akik bordélyházat tartanak fenn, vagy anyagilag segédkeznek azok fenntartásában, vagy mások számára ingatlant bérbe adnak vagy bérelnek prostitúció céljára. Ezen cselekmények kísérlete szintén büntetendő. A következő (kék színnel jelzett) országok a tagjai.

Az abolicionista törvények újdonsága az volt, hogy azt mondta, a használót is érje büntetés, mert hozzájárul egy igazságtalan rendszer működéséhez, és nem tudhatja biztosan, a prostituált kényszerített-e, emberkereskedelmi áldozat-e vagy önkéntes.

SEGÍT

a prostituáltak teljes dekriminalizációja (ők nem mehetnek börtönbe)

a prostituáltak számára valódi kilépő programokat és alternatívákat kell kínálni

BÜNTET

mindenféle erőszak, emberkereskedelem és kizsákmányolás (futtatás, bordélytartás) kriminalizációja (mint New Yorkban)

a szexuális szolgáltatás vásárlásának büntetése

EGYENLŐSÉG-ALAPÚ,

mert a prostitúció az egyik akadálya, hogy a szexualitást egy társadalomban a felek valóban egyenlőségen alapuló, tiszteletteljes és szabad formában éljék meg. Többféle társadalmi bajból húznak hasznot a futtatók és a használók: a szegénységből, az etnikai, faji, migrációs kisebbségi létből, a kirekesztésből. A nők elleni erőszak egyik formájaként értelmezett prostitúció létében veszélyeztetni nemcsak a prostituált, de minden nő helyzetét a társadalomban.

MIT TUDUNK A PROSTITUÁLTAKRÓL?

Nyugat-Európában a nigériai és román, bolgár prostituáltakon kívül a legtöbb magyar, gyakran roma nő.

A prostitúcióba való
bekerülés átlagéletkora

= 14 ÉV

A zürichi prostituáltak

90%-A magyar, ezek **85%-A** roma.

A prostituáltak

62%-A

számolt be arról, hogy megerőszakolták már munkája során.

10

nő közül

9

kilépne a szexiparból, ha megtehetné.

A kliensek

98%-A

férfi, általában kapcsolatban élő, házas, középosztálybeli, tanult, dolgozó ember.

Egy darab prostituáltra nagyon nagy haszonhúzó hálózat telepedik rá a futtatón és a nagyfőnökökön kívül: a szállító sofőrök, a szobakiadó tisztos polgárok, a lányát esetleg eladó család, apa, testvér, anyós, a vevő uzorás-család, s bizonyos értelmezések szerint a teljes liberalizációt bevezető államok is a befolyt adók miatt (Németország, Ausztria, Svájc, Hollandia, Új Zéland). A mai erőszakkal egybeszőtt pornó olyan igényeket kelt a férfiakban, ami tovább pörgeti a szexipart. Ezért foglalkozunk egyszerre a pornóiparral, a nők elleni erőszakkal, a szervezett bűnözéssel és a prostitúcióval. Franciaországban a prostitúció okozta egészségügyi és szociális költségek kb. évi 370 millió euróra rúgnak (menedékothozók, rehabilitáció, akut medencegyulladások és sérülések kezelése, szociális munkások, stb.). A kliensek 54%-ánál figyelni meg agresszív szexuális viselkedést otthon is, saját partnerével. A prostituáltak 68%-a szenved PTDS-ben, melyet először első világháborús veteránoknál írtak le, de terrortámadások, etnikai tisztogatás, nemi erőszak és súlyos családon belüli erőszak túlélőire is jellemző. A futtatás az egyik legkisebb befektetést igénylő szervezett bűnözési forma, profitábilisabb, mint a drog, a fegyver, az olaj, a cigaretta és az alkoholcsempészet. A szexuális célú emberkereskedelemből származó éves haszon Európában kb. 2,5 milliárd euró, mely a bűnszövetkezeteket gazdagítja.

TOVÁBBI OLVASMÁNYOK

Mary Honeyball 2014-es EP jelentése a szexuális kizsákmányolásról és a prostitúcióról, valamint ezeknek a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásáról (2013/2103(INI))²⁶

Az Európai Bizottság Emberkereskedelem Elleni Kordinátori Irodájának jelentései (Dr.Myria Vassiliadou)²⁷

Brussels Call felhívás (2014 és 2019)²⁸

Dés Fanni, Sebhelyi Viktória, Betlen Anna, Juhász Borbála írásai, tanulmányai, Bódis Kriszta regénye

Julie Bindel oknyomozó , Rachel Moran túlélő új könyvei (Közkinccs kiadó)

HOGYAN LÉPJÜNK ELŐRE EGY OLYAN VILÁGBA,

AHOL TÉNYLEG JÓ A NŐKNEK?

A nőket érintő közpolitika legyen

- 1 /** átfogó (a fogamzásgátlástól kezdve, a nők elleni erőszakon, munkavállaláson és a lakhatáson át a gyermek-és idősgondozó rendszerek minőségéig, stb.)
- 2 /** számoljon minden háttérű és élethelyzetben levő nővel (más szóval legyen interszekcionális, metszetszemléletű)
- 3 /** a valóságból indul ki, nem egy ideális elképzelt világból („a család szent és sérthetetlen” helyett a család egy csodálatos hely, ha senkit nem ér benne bántódás)
- 4 /** felvállalja az átalakítással járó konfliktusokat, de nem felülről diktált, nem felvilágosító szemléletű, és sosem árt a nőknek, lányoknak
- 5 /** megfelelően és hosszútávon finanszírozott
- 6 /** megfelelő felkészültségű és nagyságú állami apparátus segíti a tervezést és végrehajtást
- 7 /** bevonja a női civil szervezeteket is
- 8 /** „életmód” kultúrharc helyett azonnali, gyakorlati megoldásokat kínál

LÁBJEGYZETEK

- ¹Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség: Nőtlen évek ára-Közpolitikai ajánlások-Közpolitikai ajánlások-Első és Bővített változat (2014, 2016) http://noierdek.hu/2/wp-content/uploads/2013/06/Ajanlas_2016_2-kiadas_vegleges.pdf
- ²Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség Partszérlől a fősodorba. Gender mainstreaming kézikönyv, Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2009
- ³A kifejezés a női jogok szempontjából az apai részről magyar származású Susan Faludi amerikai újságíró 1991-es feminista alapművé vált könyvének címéből származik (Susan Faludi: Backlash: the Undeclared War Against American Women, Crown, 1991)
- ⁴Lásd: Backlash in Gender Equality and Women's and Girls' Rights. Policy Dept. for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Requested by the FEMM committee, 2018 June. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604955/IPOL_STU\(2018\)604955_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604955/IPOL_STU(2018)604955_EN.pdf)
- ⁵magyarul: Simone de Beauvoir: A második nem. Fordította: Görög Livia és Somló Vera, Budapest, Gondolat. 1969.
- ⁶Ebben az értelemben magyaráztuk korábban még mi is a „gender” jelentését, felvilágosító kampánnyal ellentartva a támadásoknak. Lásd pl. a következő honlapot: <http://sex.gender.hu/>
- ⁷magyarul Judith Butler: Jelentős testek- a „szexus” diszkurzív korlátairól. Fordította: Barát Erzsébet és Sándor Bea. Budapest, Új mandátum, 2005.
- ⁸Lásd erről: <https://transvanilla.hu/genderqueer> Transz embereket támogató civil szervezet, illetve keresztény konzervatív oldalról : Szőnyi Szilárd: Föltámadott a gender. Családbarát megfontolások a nemek forradalmáról. Heti Válasz Kiadó, 2017, Szilvay Gergely: A melegházasságról. Kritika a klasszikus gondolkodás tükrében. Századvég, 2016.
- ⁹A „gender” szó jelentésváltozásairól lásd: Kováts Eszter: „A sokjelentésű gender és elhallgatott ideológiai különbségeink politikai ára” in merce.hu, 2018. dec. 29. <https://merce.hu/2018/12/29/a-sokjelentesu-gender-es-elhallgatott-ideologiai-kulonbsegeink-politikai-ara/>
- ¹⁰magyarul: Gabriele Kubly: A nemek forradalma. A gender forradalma. A nevelés államosítása. Fordította Dr. Roska Péter, Budapest, Kairosz kiadó, 2008. és Globális szexuális forradalom. A szabadság elpusztítása a szabadság nevében. Budapest, Kairosz kiadó, 2013.
- ¹¹Erről lásd: Kováts Eszter: A gender mint ellenségkép Európában : kihívások és lehetőségek a feminista és az LMBT+ mozgalmak számára Republikon Intézet. 2015 http://sex.gender.hu/images/A_gender_mint_ellensegkep_Europaban_Kovts.pdf
- ¹²Lásd a madisoni Wisconsin Egyetem LMBTQ+ Gender szótárát. http://www.ebony.com/wp-content/uploads/2015/10/Trans_and_queer_glossary.pdf Erről magyarul: <https://444.hu/2015/06/11/a-nagy-genderszotar-minden-sot-egy-kicsit-annal-is-tobb-amit-az-idejet-mult-binaris-ferfi-no-meghatározason-tul-tud-nod-kell>

LÁBJEGYZETEK

¹³A két nézetre lásd: Yogyakarta Alapelvek a szexuális irányultságról és nemi identitásról [http://hatter.hu/kiadvanyaink/yogyakarta-alapelvek és Declaration on Women's Sex-Based Rights](http://hatter.hu/kiadvanyaink/yogyakarta-alapelvek-es-declaration-on-women-s-sex-based-rights). <https://www.womensdeclaration.com/declaration-womens-sex-based-rights-full-text/>

¹⁴Erről lásd pl. Szikra Dorottya: A szegény gyerekek kevesebbet érnek? https://nepszava.hu/1035838_a-szegeny-gyerekek-kevesebbet-ernek 2014.10.09.

¹⁵Ennek kritikájáról: Betlen Anna: Mi a baj Családvédelmi Akciótervvel? 2019. február 21. <https://merce.hu/2019/02/21/mi-a-baj-a-csaladvedelmi-akciotervvel/>

¹⁵Erről lásd: Füstös Mónika-Sáfrány Réka: A skandináv családtámogatási modell jó gyakorlatainak feltérképezése, 2018 <http://skandinavmodell.hu/hu>

¹⁶Gyerekesély Közhasznú Egyesület: Civil jelentés a gyerekesélyekről 3., 2014-2017 (2019)

¹⁷A bántalmazott nők hátrányos megkülönböztetéséről lásd: Patent Egyesület: „Csak legyintett arra, hogy családon belüli erőszak”. Bírósgok monitorozása a párkapcsolati erőszakkal érintett esetek kezelésében. A Patent Egyesület bíróságfigyelő programjának eredménye, 2016.

http://patent.org.hu/dokumentumok/kozpolitika_kutatas/zarotanutmany_magy_webre.pdf

és ennek korrupcióként való értelmezéséről: Juhász Borbála-Sági Mirjam: Keresd a nőt! Korrupció a társadalmi nemek szempontjából, különös tekintettel a nők elleni erőszakra és a szülészeti hálapénzre. 2019. https://transparency.hu/wp-content/uploads/2019/03/keresd_a_not.pdf

Az elmúlt évek eseteirésaiból:

Betlen Anna: Pannon Krétakör. Gyermekevédelem Magyarországon 2016.

https://www.academia.edu/30564432/Pannon_Kr%C3%A9tak%C3%B6r

a darnózseli hentes ügye: https://nemgogol.blog.hu/2019/10/15/autokerekklazitastol_a_darabolasiig 2019.október 15,

<https://nokert.hu/cs-20190620-2001/2708/976/nyeregben-bantalmazok> 2019. június 20.

¹⁹Ebben a fejezetben felhasználtuk Dr. Pap Enikő által az Európai Női Lobbi Nők Elleni Erőszak Megfigyelő csoportjának készített összeállítását (EWL Observatory on Violence against Women) is.

²⁰A „gender based violence”, nemi alapú erőszak a „gender” szó anyagunk elején tárgyalt változásai miatt egyszerre vonatkozhat ma már arra, hogy valakit erőszak ér a neme miatt (leginkább azért, mert nő, ez a nők elleni erőszak), a nemi identitása (transznők és transzférfiak), vagy nemi önkifejezése (öltözködése, hanghordozás) miatt.

²¹Nőkért Egyesület nem hivatalos fordítása <https://nokert.hu/sze-20160720-0010/1466/1/az-isztambuli-egyezmény-szovege-magyar-nyelven>. Hivatalos magyar fordítás az Európa Tanács honlapján nem található, az Igazságügy minisztérium honlapjáról a társadalmi vitára megnyitáskor feltett változat pedig eltűnt.

LÁBJEGYZETEK

²²Nálunk lásd: „Az Isztambuli Egyezmény ratifikálása a gender ideológia trójai falovát jelentheti Magyarország számára.” Az Emberi Méltóság Központ állásfoglalása az Európa Tanács nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményének ratifikálásával kapcsolatban.

https://go.citizenngo.org/rs/907-ODY-051/images/Isztambuli%20Egyezm%C3%A9ny%20%C3%81ll%C3%A1sfoglal%C3%A1s_Emberi%20M%C3%A9lt%C3%B3s%C3%A1g%20K%C3%B6zpont.pdf

²³Institute for Religious Freedom, Kijev, Ukrajna.

https://www.irf.in.ua/eng/index.php?option=com_content&view=article&id=455:1&catid=35:worldwide&Itemid=62

²⁴Az IE céljainak elérésére szánt EU-s források vizsgálatáról lásd:

<https://iphigeniablog.wordpress.com/2017/03/08/navigare-necesse-est/#more-968>

²⁵Varga Judit igazságügyi miniszter meghallgatása: <https://www.parlament.hu/documents/static/biz41/bizjkv41/EUB/1907041.pdf> (22.oldal).

²⁶<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2014-0071+0+DOC+XML+V0//HU>

²⁷https://ec.europa.eu/anti-trafficking/institutions/eu-anti-trafficking-coordinator_en

²⁸<https://brusselscall.eu/about/>

**AMENNYIBEN ÉRDEKLŐDNE MUNKÁNK IRÁNT,
AJÁNLIJUK FIGYELMÉBE HONLAPJAINKAT:**

www.noierdek.hu

www.womenlobby.org

Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség